Буюк ва муқаддассан, мустақил Ватан!

www.ishonch-doverie.uz /// 2011-yil 21-may № 63 (2944) shanba

Ishonch

Insonga naf keltirish – oliy baxt

O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi nashri /// Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqa boshlagan

Моҳият

Фарзандлари соғлом юрт қудратли бўлади, қудратли юртнинг фарзандлари соғлом бўлади.

Ислом КАРИМОВ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИНИНГ МОДДИЙ-ТЕХНИК БАЗАСИНИ МУСТАҲКАМЛАШ ВА ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАШ СИФАТИНИ ТУБДАН ЯХШИЛАШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш ва модернизациялаш, уларни замонавий ўқув ва илмий-лаборатория жиҳозлари билан таъминлаш, юқори малакали кадрлар тайёрлаш йўналишлари ва мутахассисликларини мақбуллаштириш, таълим стандартларини такомиллаштириш ҳисобига таълим жараёни сифат жиҳатидан янги босқичга кўтариш, илғор педагогик технологияларни ва ўқитиш шаклларини жорий этиш, ўқитувчи кадрлар меҳнатини рағбатлантиришни кучайтириш асосида иқтисодиёт соҳа ва тармоқларида талаб қилинадиган олий маълумотга эга мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2010 йил 28 сентябрдаги Ф-3501 сонли фармойишига биноан ташкил этилган Ишчи гуруҳ томонидан ишлаб чиқилган, 2011-2016 йилларда олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини модернизациялаш ва мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш бўйича қуйидагиларни ўз ичига олган Дастур маъқуллансин:

2011-2016 йилларда олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш бўйича чора-тадбирлар мажмуи 1- иловага мувофиқ;

юқори малакали кадрлар тайёрлаш йўналишлари ва мутахассисликларини мақбуллаштириш, давлат таълим стандартларини янада такомиллаштириш бўйича чора-тадбирлар мажмуи 2-иловага мувофиқ;

2011-2016 йилларда олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини модернизациялаш ва мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш бўйича Дастурни амалга ошириш учун молиявий харажатларнинг ҳисоб-китоб қилинган ҳажмлари кўрсаткичлари 3-иловага мувофиқ;

ўқув-лаборатория бинолари, спорт иншоотлари ва талабаларнинг турар жойларини қуриш, реконструкция қилиш, капитал таъмирлаш ва жиҳозлаш бўйича манзилли дастурлари кўрсаткичлари олий таълим муассасаларининг рўйхати 4-иловага мувофиқ;

олий таълим муассасаларида ташкил этиладиган замонавий илмий-тадқиқот лабораторияларининг рўйхати 5-иловага мувофиқ.

2. 2011-2016 йилларда олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини модернизациялаш ва мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш бўйича Дастурнинг ўз вақтида ва сифатли амалга оширилишини таъминлаш борасидаги ишларни мувофиқлаштириш учун Махсус комиссия таркиби 6-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Махсус комиссия (Р. Азимов):

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги таклифларига биноан ҳар йили, молиявий харажатлар умумий тасдиқланган кўрсаткичлари доирасида олий таълим муассасаларининг амалдаги техник ҳолати, шунингдек, ҳар бир олий таълим муассасасининг моддий-техник таъминланганлик даражасидан келиб чиқиб, уларнинг бинолари ва иншоотларини қуриш, реконструкция қилиш, капитал таъмирлаш ва жиҳозлаш бўйича манзилли рўйхатларини тасдиқласин;

2011-2016 йилларда олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини модернизациялаш ва мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш бўйича Дастурнинг амалга оширилиши устидан тизимли мониторинг ўрнатсин ва ҳар ярим йиллик ҳамда йил якунлари бўйича унинг ижроси натижалари Вазирлар Маҳкамасига кўриб чиқиш учун киритсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг манфаатдор вазирликлар, идоралар ва хўжалик бирлашмалари билан келишилган ихтисослашувини ўзгартириш ва қайта ташкил этиш тўғрисидаги қуйидаги таклифлари қабул қилинсин:

Андижон муҳандислик-иқтисодиёт институти — Андижон машинасозлик институтига;

Наманган муҳандислик-иқтисодиёт институти — Наманган муҳандислик-технология институтига.

Бухоро озиқ-овқат ва енгил саноат технологияси институти — Бухоро муҳандислик-технология институтига.

Вазирлар Маҳкамаси бир ой муддатда кўрсатиб ўтилган ҳар бир институт бўйича 2016 йилгача бўлган даврда ўқув жараёнини ташкил этиш, тегишли профессор-ўқитувчилар таркибини шакллантириш ва зарур моддий-техник базани яратиш билан боғлиқ талабларни эътиборга олган ҳолда, уларни қайта ташкил этиш бўйича алоҳида қарорлар қабул қилсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлигининг Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги қошида Олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини ривожлантириш Жамғармасини ташкил этиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

Жамғарма маблағларини шакллантириш манбалари этиб қуйидагилар белгилансин:

Давлат бюджети маблағлари;

замонавий технологик жиҳозлар билан таъминлаш учун жалб қилинадиган халқаро молия ташкилотларининг имтиёзли кредитлари;

халқаро донорлар грантлари, васийлар ва мамлакатимиздаги ҳомийлар маблағлари;

Жамғарманинг вақтинча бўш маблағларини жойлаштиришдан тушадиган даромадлар ва қонунчиликда тақиқланмаган бошқа тушумлар.

Вазирлар Маҳкамаси икки ҳафта муддатда Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги қошидаги Олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини ривожлантириш Жамғармаси маблағларини шакллантириш ва улардан фойдаланиш тўғрисидаги Низомни тасдиқласин.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг Инвестициялар бошқармаси таркибида 5 та штат бирлигидан иборат Жамғарма маблағларини бошқариш бўйича бўлим ташкил этилиб, вазирликнинг чекланган ходимлари сони тегишли равишда кўпайтирилсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги бошқа манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда 2011-2016 йилларда олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини модернизациялаш ва мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш бўйича Дастурни бажариш учун чет эл кредитлари ва грантларини жалб қилиш юзасидан тизимли ишларни амалга оширсин.

6. Белгилаб қўйилсинки, 2011-2016 йилларда олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини модернизациялаш ва мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш бўйича Дастурни [illegible] задан чиқарилади.

7. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ва Халқ таълими вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги билан биргаликда икки ой муддатда, илғор халқаро тажрибани ўрганган ҳолда, Вазирлар Маҳкамасига олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчиларининг меҳнатига ҳақ тўлаш тизимини янада такомиллаштириш бўйича таклифлар киритсин. Уларда қуйидагилар кўзда тутилсин:

ўқитувчилар лавозимлари категорияларини мақбуллаштириш ва уларга қўйиладиган лавозим талабларини қайта кўриб чиқиш асосида олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари таркиби тарификациясининг такомиллаштирилган тизимини жорий этиш;

«доцент» ва «профессор» илмий унвонларини бериш тизимини такомиллаштириш, мазкур тизимнинг олий ўқув юртлари ўқитувчиларининг мунтазам равишда ўз малака ва педагогик маҳоратини оширишга рағбатлантиришдаги ролини кучайтириш;

юқори малакали ўқитувчиларга уларнинг касб маҳорати ва ўқув жараёнини яхшилашга қўшган аниқ ҳиссаси, юқори самарадорлик, таълим сифати ва самарали тарбиявий иши учун ойлик устамалар тизимини жорий этиш.

8. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси икки ой муддатда илғор халқаро тажрибани чуқур ўрганиш асосида Вазирлар Маҳкамасига олий ўқув юртлари ва илмий муассасалар негизида ўқув жараёнининг ўқитувчилар ва талабаларнинг илмий-тадқиқот ишлари билан интеграциялашувини янада чуқурлаштиришни назарда тутадиган ўқув-илмий комплекслар ва марказларни ташкил этиш тўғрисида таклиф киритсин.

9. 2016 йилнинг 31 декабригача 2011-2016 йилларда олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини модернизациялаш ва мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш бўйича Дастур доирасида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси тасдиқлаган рўйхатлар бўйича республикага олиб кириладиган ўқув-лаборатория ва компьютер жиҳозлари, илмий-услубий адабиётлар божхона тўловларидан (божхона расмийлаштириш йиғимлари бундан мустасно) озод этилсин.

10. Ушбу қарор ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ш. Мирзиёев зиммасига юклатилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **И. КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
2011 йил 20 май

«Инсонга наф келтириш — олий бахт» танловига

Эл аро азиз инсон

Шундай инсонлар борки, улар амалга оширган, ошираётган ишларни кўриб ҳайратланасиз. Қашқадарё халқ депутатлари вилоят кенгаши доимий комиссияси раиси ва депутати, Ўзбекистон врачлар Ассоциацияси вилоят бўлими раиси, Ўзбекистон касаба уюшмалари федерациясининг «Эҳтиром» нишони соҳиби, тиббиёт фанлари номзоди, соғлиқни сақлаш аълочиси, меҳнат фахрийси Акром Акбаровнинг ҳаёт йўлига назар ташлар экансиз, хаёлингизга «Бу одам ўзи учун ҳам яшармикан-а?», деган савол келади.

Ўтмишдаги кечмишлар

Чор Россияси томонидан Туркистон ўлкасининг босиб олиниши, сўнгра чоризм ағдарилиб, ўрнига болшевизм ҳукмронлик қилган аянчли даврларда Саидакбархон (отаси) оиласи билан пойтахтдаги уй-жойни тарк этишга мажбур бўлди. Қашқадарёнинг Яккабоғ тумани ҳудудидан қўним топган оила отанинг уддабуронлиги, хат-саводли экани ҳамда меҳнатсеварлиги ортидан қийинчиликлар енгиб ўтилди. Бу орада бирин-кетин фарзандлар дунёга келди. Қаҳрамонимиз Акром Акбаровнинг ҳам киндик қони Яккабоғга тўкилган.

Бугунги кунда воҳадаги юзлаб, минглаб тиббиёт ходимлари Акром Акбаровни ўзига устоз деб билади. Вилоят соғлиқни сақлаш бошқармасини бошқарган кезлари Акбаров тиббий хизмат кўрсатиш даражаси бўйича республикадаги энг қолоқ вилоятда мисли кўрилмаган ишларни амалга оширганини ҳали-ҳануз миннатдор бўлиб хотирлашади. Унгача уни тиббиёт соҳасига нима, қандай омиллар бошлаб келгани билан қизиқамиз. Ваҳоланки, у кишининг отаси ҳисобчи бўлган. Акбаровнинг ўзи болалиги ҳақида шундай хотирлайди:

— Бир куни уч яшар укам шамоллаб, қаттиқ йўтала бошлади. У алаҳлаб, елкаси билан оғир нафас оларди. Ўшанда етти яшар бола эдим. Қўшнимизнинг отини миниб, биздан йигирма-ўттиз чақирим наридаги туман марказига, тахминан йигирма беш минг аҳолига шошилинч тез тиббий хизмат кўрсатувчи яккаю ёлғиз рус фелдшери Юра бобони излаб кетдим. Не қийинчилик билан уни аллақаердан топиб, отимга мингаштириб, уйга олиб келдим.

(Давоми 2-3-бетлар)

Янгича ёндашув

Тараддуд

мавсумнинг юксак савияда ва уюшқоқлик билан ўтишига хизмат қилади

Ёзги таътил даврида болаларнинг кўнгилдагидек ҳордиқ чиқариши нафақат уларни соғломлаштириш нуқтаи назаридан, шунингдек, теран фикрлайдиган, жисмонан бақувват инсонлар бўлиб етишишлари, янги ўқув йилида билимларни пухта ўзлаштиришлари, ўзларини тетик ва бардам ҳис этишларида ҳам муҳим омил саналади.

— Жорий йилда ушбу масъулиятли жараёнга жиддий ва юксак савиядаги тизимли ёндашув асосида тайёргарлик кўрилмоқда, — дейди Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши раиси, Болаларни соғломлаштириш ва дам олдириш бўйича Республика доимий комиссияси раиси Танзила Нарбаева. — Ўзбекистон касаба уюшмалари меҳнаткашлар, айниқса, ёшларнинг ижтимоий-иқтисодий манфаатлари ва меҳнат соҳасидаги ҳуқуқларини ҳимоялаш билан бирга, ишчи-хизматчилар ва уларнинг фарзандлари саломатлигини мустаҳкамлаш, маънавиятини юксалтириш, уларни сифатли соғломлаштириш ва дам олдиришни ташкил этишга алоҳида тайёргарлик ва пухта шакллантирилган режага кўра ёндашмоқда.

Таъкидлаш зарурки, болаларни ёзги соғломлаштиришни намунали ташкил этиш ва ўтказиш биргина ташкилот ёки идора зиммасидаги вазифа бўлмай, барчага бирдек масъулият юклайди. Шундан келиб чиққан ҳолда ижтимоий шериклик тамойиллари имкониятларидан янада кенгроқ фойдаланилиб, бу борада қатор давлат ва жамоат ташкилотлари билан ҳамкорлик дастурлари ишлаб чиқилди. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими, Соғлиқни сақлаш вазирликлари, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, Республика Маънавият тарғибот маркази билан ҳамкорликда Ватанимиз мустақиллигининг 20 йиллигига бағишлаб ишлаб чиқилган маданий-маърифий тадбирларнинг махсус дастури шулар жумласидандир. Республикамизда мавжуд болалар соғломлаштириш оромгоҳларида ўғил-қизларнинг таълимдан ташқари бўш вақтини самарали ташкил этиш, уларнинг қизиқиш ва интилишларини тўғри йўналтиришга хизмат қилувчи мазкур дастурлар доирасида «Мустақиллик — менинг тақдиримда» болалар акциясини ўтказиш режалаштирилган. Акция тадбирлари давомида ёзувчи ва шоирлар, санъат ва маданият намояндалари, спорт усталари иштирокида қизиқарли учрашув ва суҳбатлар, турли спорт мусобақалари, ижодий интеллектуал-беллашувлар, санъат анжуманлари, фестиваллар, кўрик-танловлар уюштирилади. Шу билан бирга спорт-соғломлаштириш, бадиий ижодиёт, турли фанларга оид тўгаракларнинг доимий фаолияти йўлга қўйилади.

Бу борадаги ишларни янада такомиллаштириш мақсадида «Болаларни соғломлаштириш ва тарбиявий ишлар мезонлари» ишлаб чиқилиб, меҳнаткашлар фарзандларини соғломлаштириш ва оромгоҳларда олиб бориладиган тарбиявий ишлар мазмунини ошириш бўйича янги йўналишлар жорий этилди.

Ушбу жараёнда кадрларни тўғри танлаш ва уларнинг самарали фаолиятини йўлга қўйиш муҳим аҳамиятга эга. Шу боис бу йил болалар соғломлаштириш оромгоҳларини замон талабларига жавоб бера олувчи, етарли даражадаги билим ва тажрибага эга бўлган педагогик, тиббиёт ходимлари билан таъминлаш масаласига жиддий эътибор қаратилаяпти. Эндиликда дам олиш масканларида энг моҳир ва тажрибали тарбиячи-педагоглар, тўгарак раҳбарлари, маънавият тарғиботчилари, шифокорлар, спорт мураббийлари ва техник ходимларнинг махсус танлов асосида фаолият кўрсатиши йўлга қўйилади.

Рақамларга мурожаат этсак, жорий йилда болалар соғломлаштириш оромгоҳларида 250 минг нафардан зиёд ўғил-қизнинг ҳордиқ чиқариши кўзда тутилмоқда. Улардан 120 минг нафари ижтимоий суғурта маблағлари, касаба уюшма бюджети ва хўжалик органларининг, 130 минг нафари эса маҳаллий ҳокимлик органлари, корхона ва ташкилотларнинг ҳомийлик маблағлари ҳисобидан соғломлаштирилади. Ёзги мавсумда фаолият кўрсатиши режалаштирилган жами 817 та болалар соғломлаштириш оромгоҳининг 221 таси шаҳардан ташқари — стационар туридаги, 595 таси кундузги оромгоҳлар бўлиб, айни кунда уларда тайёргарлик ва таъмирлаш ишлари қизғин бормоқда.

Жорий йилда меҳнаткашлар ва уларнинг фарзандларини соғломлаштириш сифати ва самарадорлигини ошириш мақсадида дам олиш масканларининг моддий-техника негизини мустаҳкамлаш борасида қурилиш-таъмирлаш ишлари ҳам амалга оширилди. Хусусан, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши томонидан Тошкент вилоятидаги «Қуёшли», Андижон вилоятидаги «Боғишамол» болалар соғломлаштириш оромгоҳларида катта ҳажмдаги қурилиш ишлари бажарилиб, мавсумга шай ҳолатга келтирилди.

Бу йил Оролбўйи болалари дам олдириладиган ҳудудлар географияси кенгайтирилди. Яъни, ушбу минтақадан имтиёзли равишда дам олдирилувчи тўрт минг нафар ўғил-қизни Тошкент шаҳри ва вилоятидаги оромгоҳлар билан бирга Самарқанд ва Жиззах вилоятларидаги энг сўлим ва баҳаво ҳордиқ масканлари ҳам ўз қучоғига олади.

Шунингдек, мавсумда Меҳрибонлик уйлари тарбияланувчилари, кам таъминланган, серфарзанд, ижтимоий ҳимояталаб оилаларнинг фарзандларини соғломлаштириш билан кенгроқ қамраб олиш масаласига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Яна бир янгилик, турли фанлар бўйича муайян ютуқларга эришган 465 нафар иқтидорли болалар ҳам соғломлаштириш оромгоҳларига жалб этилади. Шунингдек, республикамизнинг барча ҳудудларида 15-17 ёшдаги болалар учун меҳнат ва дам олиш оромгоҳлари фаолиятини йўлга қўйиш режалаштирилган.

(Давоми 2-бетда)

●Тўйхат

Тошкент махсус милиция мактабини тамомлаган 25 ёшли Шуҳратжон туғилиб ўсган жойи — Жиззах шаҳар ички ишлар бўлимида меҳнат фаолиятини бошлади. 1983 йилгача эл осойишталиги йўлида турли вазифаларда хизмат қилди. Тақдир экан, хизмат тақозосига кўра ногирон бўлиб қолди. Лекин қисмат унинг метиндек иродасини бука олмади. У келгуси фаолиятини меҳнат ҳуқуқи тармоғига бағишлади.

Фазилатли, файзли

Айниқса, вилоят агросаноат бирлашмасида ҳуқуқшунослик вазифасида ишлаган етти йил самарали кечди. Қишлоқ хўжалиги корхоналари тизимида ишловчи ходимларни ишга қабул қилиш, бошқа ишга ўтказиш, ишдан бўшатиш, иш ва дам олиш вақти, иш ҳақи, меҳнат интизоми, меҳнат муҳофазаси ва меҳнат низоларини кўриб чиқиш каби ҳуқуқий муносабатларни эпақага келтиришга арзигулик ҳисса қўшди.

Ўзининг ҳалол меҳнати, адолатпарварлиги билан обрў-эътибор қозонган Ш.Тожибоевни 1990 йилда вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгашига ишга таклиф қилишди. Шундан буён кенгашнинг ҳуқуқий бўлимини бошқармоқда.

Ўтган даврда унинг саъй-ҳаракати билан корхона, ташкилот ва муассасаларда меҳнат муносабатларини ташкил этиш масалалари такомиллашди.

Вилоятда касаба уюшма аъзосини ҳимоя қилиб судга берилган даъво аризасига кўра ўндан ортиқ иш қўзғатилиб, ижобий ҳал этилди. Ходимларнинг қонуний ҳуқуқлари бузилгани тўғрисида мингдан зиёд шикоят ва аризалар кўриб чиқилди.

Масалан, вилоят ўрмон хўжалиги бошқармаси иқтисодчиси Нигора Қосимованинг ҳуқуқий манфаати касаба уюшма ташкилоти орқали ҳимояланиб, судга берилгач, унинг бошига тушган бахтсиз ҳодиса иш пайтида содир этилгани исботланиб, иш берувчининг у билан тузган меҳнат шартномаси ноқонуний бекор қилингани ўз тасдиғини топди. Ходимнинг мажбурий бекор юрган кунларига иш ҳақи ва маънавий зарар маъмурдан ундириб берилди.

Жиззах шаҳар ҳокимининг ўринбосари Шоира Низомованинг ҳам меҳнат ҳуқуқи касаба уюшмаси аралашувидан сўнг суд орқали тикланди. Бу каби мисолларни яна кўплаб келтириш мумкин.

Шуҳрат ака турмуш ўртоғи Қурбоной ая билан олти нафар фарзандни тарбиялаб, вояга етказишди. Бобуржон — махсус алоқа бўлими ходими, Ғафуржон — вилоят кўп тармоқли шифохонасида ҳуқуқшунос, Ботиржон — вилоят қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармасида етакчи мутахассис, Умиджон — тадбиркор, Матлуба — ўқитувчи, Мафтуна — мактабгача таълим муассасаси тарбиячиси.

Ўттиз беш йиллик умрини одамларнинг ҳуқуқий манфаатларини ҳимоялашдек олийжаноб ва шарафли ишга бағишлаган ҳуқуқшунос бугун олтмишинчи баҳорни қаршиламоқда.

Шуҳрат Тожибоевни биз ҳам чин дилдан муборакбод этиб, мустаҳкам соғлик, омонлик, оилавий хотиржамлик тилаб қоламиз.

Абдуманноп АЗИМОВ,
«Ishonch» мухбири

2011 йил — Кичик бизнес ва хусусий ● тадбиркорлик йили ●

Андижонликлар ўзларининг миришкорлиги, тадбиркорлиги билан доимо илғорлар сафида юришган. Ҳавас, ҳафсала билан меҳнат қилиш уларнинг қон-қонига сингиб кетган.

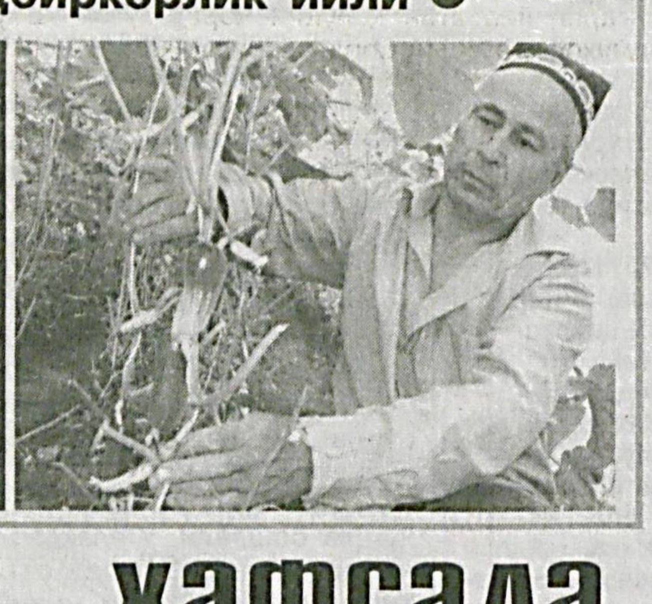

Қунт, ҳафсала ва омилкорлик

Абдувоҳид Собиров — Чинободдаги А.Навоий номли ип-йигирув ҳиссадорлик жамиятида ҳаво ҳайдаш цехида ишлайди. Мана 27 йил бўлибдики, жонажон жамоасида тонгни қарши олиб, ҳалол меҳнати билан рўзғорини безаб келади. Аммо гап бугун унинг иш жойи ҳақида эмас, балки мўъжазгина томорқаси ҳақида. У Балиқчи туманидаги Қияли маҳалласида 11 сотихли ҳовлида тўрт фарзанди билан истиқомат қилади.

Ҳовлининг уйлар жойлашган сатҳини 3-4 сотих ер ташкил қилган ҳолда қолган 7-8 сотих ернинг ҳар бир қаричи Абдувоҳид аканинг пухта режасига кўра, жуда фойдали тақсимланган. Унинг 5 сотихини иссиқхона эгаллаган бўлиб, бу ерда ҳозир помидор ва бодринг етиштирилмоқда.

— Иссиқхонада, томорқада ишлаш мен учун ўзига хос хобби, — дейди асли деҳқон фарзанди бўлган А.Собиров. — Меҳр кўрсатмай ҳосил олишнинг ўзи бўлмайди. Айниқса, иш мавсумида жуда катта ҳушёрлик талаб этилади. Озгина совуқ тегса, бутун ҳосилдан айрилиб қолиш ҳеч гап эмас.

Иссиқхонага катта печка ўрнатилган бўлиб, у ёғоч пайрахаси, яъни «апилка» билан иситилади. Иситишнинг бу усули томорқа эгасига ҳам арзон, ҳам кўп муаммолар келтирмайди. Помидор уруғлари декабр ойида экилиб, парвариш қилина бошланади.

— Уруғларни ўзим Тошкентга бориб, уруғчилик институтидан олиб келаман, — дейди суҳбатдошимиз. — Чунки ҳозир помидор уруғининг мен билган 12 тури мавжуд. Агар уруғ танлашда адашсангиз, меҳнатингиз ҳавога совурилади. Даромад қилишни хоҳлаган деҳқон ҳаммасига эътибор бериши лозим. Даромаддан гапирадиган бўлсак, ўтган йил 5 млн. сўм даромад кўрдим. Бу йил яна 1 сотих бодринг иссиқхонаси қурдик.

Иссиқхонани айланиб чиқиб, ҳовлидаги 10-15 қути асалари уяларига кўзимиз тушди.

— Ҳа, айтганча, асаларилар ҳақида ҳам ёзинг, — дейди Абдувоҳид ака кулиб.

Миришкор деҳқон мана 11 йилдан буён асалари парвариш қилиб, ўтган йил уларнинг сонини 30 қутига етказибди. Улардан 285 кг. тоза асал олиб, оилавий тушумни янада кўпайтирибди.

«Даромадга қараб — буромад» деганларидек, Абдувоҳид ака янги чекдаги томорқасига ўғли ва келини учун уй қуришга сарфлабди. Томорқада чиройли гуллаган ток сўридаги узумларни ҳам кўрдик.

— Узумдан ҳам 1 тонна атрофида ҳосил оламиз, — дейди миришкор деҳқон. — Ишқилиб, меҳнат қилган одам кам бўлмас экан.

Ҳисоб-китобларга кўра, бугун Андижон вилоятида 10 мингдан ортиқ хонадонда 1 сотихдан 10 сотихгача бўлган иссиқхоналар бор. Шу иссиқхоналар туфайли бозорларда қишда ҳам помидор, бодринг, булғор қалампири, саримсоқпиёз, кўкатлар савдосида узилиш бўлмаяпти.

Ўзига хос оила бизнеси шаклланиб, аҳолининг бандлиги ҳам таъминланмоқда. Ҳа, юртимизда тадбиркорлик қиламан деган фуқароларга шароитлар етарли. Фақат кунт, ҳафсала, ва албатта, омилкорлик бўлса кифоя.

Абдулҳай ЮНУСОВ,
«Ishonch» мухбири.
Абдуносир ҚЎЧҚОРОВ олган сурат

Соғломлаштириш

Янгича ёндашув

мавсумнинг юксак савияда ва уюшқоқлик билан ўтишига хизмат қилади

(Давоми. Боши 1-бетда)

Ёзги соғломлаштириш мавсуми оромгоҳларда хавфсизлик ҳамда санитария меъёрлари талабларига оғишмай риоя этилиши чора-тадбирларини кўриш, сифатли ва сархил озиқ-овқат, мева-сабзавот, гўшт-сут маҳсулотлари билан таъминлаш масалалари доимий эътиборда бўлишини тақозо этади. Бунда амалиётга янги жорий этилган тизим — Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши қошидаги Санатор-курортлар бошқармаси томонидан болалар соғломлаштириш оромгоҳларига услубий-амалий ёрдам кўрсатиш йўналишидан ҳам самарали натижалар кутилмоқда. Болалар дам олиш масканларида энергетика, коммунал хизмат, автотранспорт, соғлиқни сақлаш каби соҳалар мутахассисларининг туну кун давомидаги навбатчилигининг ташкил этилиши бу борада юзага келиши мумкин бўлган камчиликларнинг ўз вақтида ва тезкор бартараф этилишини таъминлайди.

Ҳозирда мавжуд барча болалар соғломлаштириш оромгоҳларининг моддий-техник негизини мустаҳкамлаш, уларни зарур қаттиқ ва юмшоқ жиҳозлар, технологик ускуналар, ўқув-услубий қўлланмалар ва бадиий адабиётлар, спорт анжомлари каби барча зарурий воситалар билан таъминлаш ишлари амалга оширилмоқда.

Болаларни соғломлаштириш ва дам олдириш мавсумига оид тизимли такомиллаштириш ишларидан яна бири — мактаб, лицей ва коллежлар қошида ташкил этиладиган кундузги оромгоҳлар фаолияти сифатини кескин яхшилаш бўйича амалга оширилаётган чора-тадбирлардир. Бу йил ўтган йиллардан фарқли ўлароқ болаларни соғломлаштириш ва дам олдириш талабларига жавоб бера олувчи шарт-шароитларга эга бўлган бинолар танланиб, уларда оромгоҳлар ташкил этиш учун тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда.

Ушбу масалаларнинг барчаси Вазирлар Маҳкамаси ҳамда Болаларни соғломлаштириш ва дам олдириш бўйича Республика доимий комиссиясининг кенгайтирилган мажлисида атрофлича муҳокама этилиб, тегишли вазирлик ва идораларга топшириқ ҳамда кўрсатмалар берилди.

Ёзги соғломлаштириш мавсуми ниҳоятда масъулиятли давр. Бу борадаги ишларнинг барчаси юртимизда ёш авлодни соғлом, юксак маънавиятли, мустақил тафаккур эгалари этиб тарбиялаш борасида кўрсатилаётган эътибор ва ғамхўрликларнинг амалдаги яна бир ёрқин ифодасидир.

М.ЎРМОНБЕКОВА,
Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши матбуот хизмати раҳбари

Болажонларга мунтазир

Сурхон воҳасидаги Ҳисор тоғ тизмалари бағрида жойлашган «Вахшивор» оромгоҳи шу куни ўзига хос репитицияни бошдан кечирди. Вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси болаларни дам олдириш ва соғломлаштириш мавсумини кўнгилдагидек ўтказиш мақсадида кенгайтирилган семинар ўтказди. Унда туман ҳокимлари ўринбосарлари, вилоят ва туман тармоқ касаба уюшма ташкилотлари раислари, ички ишлар бўлимлари ходимлари, вилоят халқ таълими бошқармаси, шунингдек, бошқа мутасадди ташкилотлар раҳбарлари иштирок этди.

Тадбирда вилоятда мавжуд оромгоҳларни мавсумга тайёрлаш, болаларни тўйимли озиқ-овқат билан таъминлаш, соғлигини муҳофаза қилиш бўйича амалий ишлар ниҳоясига етказилганлиги таъкидлаб ўтилди.

— Ўтган йили оромгоҳларда 13198 нафар ўғил-қиз соғломлаштирилган бўлса, жорий мавсумда 11130 нафар бола сўлим ва хушманзара табиат қўйнида ҳордиқ чиқаради, — дейди вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши раиси А.Аҳмедов. — Уларнинг 5930 нафарига вилоят халқ таълими ва ўрта махсус касб-ҳунар таълими бошқармалари, «Маҳалла» жамғармаси, 5200 нафарига эса касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси ҳисобидан «Вахшивор», «Мироб», «Бешбулоқ», Холмуҳаммад Қулниёзов номли, «Чашма-Тошпўлатбой» сингари оромгоҳларга йўлланмалар ажратилади. Бундан ташқари, умумтаълим ва мактабдан ташқари таълим муассасаларида меҳнат қилаётган кам таъминланган педагог ходимларнинг 4330 нафар ўғил-қизи мактаблар қошида ташкил этилган оромгоҳларда дам олдирилади. Ушбу йўналишдаги ишлар вилоят ҳокими билан бирлашма кенгаши раёсатининг қўшма қарорига кўра, Термиз шаҳри ва туманлар ҳокимликлари, вилоят халқ таълими, ўрта махсус касб-ҳунар таълими, соғлиқни сақлаш, фавқулодда вазиятлар, молия, солиқ, ғазначилик бошқармалари томонидан амалга оширилади.

Рустам ДАВЛАТ,
«Ishonch» мухбири

Тайёргарлик соз бўлса...

Самарқанд шаҳридаги Ёшлар марказида оромгоҳларни мавсумга ҳозирлаш, ёшларни дам олдириш ва соғломлаштириш юмушларини ташкил этишга доир ҳудудий семинар бўлиб ўтди.

Семинарда доимий ва кундузги оромгоҳлар раҳбарлари, тарбиячилар, етакчилар, тиббиёт ходимлари, ҳисобчилар, спорт йўриқчилари, тармоқ касаба уюшма кенгашлари раислари ва вакиллар, дам олдиришни ташкил этишга дахлдор соҳа вакиллари иштирок этишди.

Жорий йилда вилоятда 24 та мавсумий, 44 та кундузги оромгоҳ фаолияти ташкил этилиб, меҳнаткашларнинг 17110 нафар фарзанди дам олиши таъминланади. Айни чоғда мавжуд оромгоҳларда таъмирлаш ишлари якунланмоқда. Ёшларни соғломлаштириш, уларга етарлича шарт-шароит яратиш борасида мутасадди ташкилотлар режа-дастурлари ишлаб чиқилган бўлиб, уни амалга ошириш юзасидан ҳам атрофлича фикр юритилди.

Семинарда иштирок этган Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши, вилоят ҳокимлиги, касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси, Халқ таълими вазирлиги, халқ таълими ва соғлиқни сақлаш бошқармалари, ёнғин хавфсизлиги хизмати вакиллари амалий таклифларини билдиришди.

Шундан сўнг доимий ва кундузги оромгоҳлар мутасаддилари секцияларга бўлинган ҳолда фаолиятни намунали ташкил этиш тажрибаларини ўртоқлашишди.

Н. ШАМСИЕВ,
«Ishonch» мухбири

Эл аро

(Давоми. Боши 1-бетда)

Кўзимга оловдек кўринган бу тиббиёт ходими укамнинг аҳволини синчиклаб кўриб, бошини сарак-сарак қилди. Халтачасидан бир-иккита тугмадай дори чиқарди. Ўзбек тилини яхши билмаса ҳам бир-икки сўзни зўрға улаб, имо-ишора билан дорини икки маҳал ичиришимиз, беморнинг иссиғи чиқиб, умумий аҳволи енгиллашмаса, эртага уни яна олиб келишимиз зарурлигини тушунтирди. Шундай бўлди ҳам. Эртаси куни яна отни миниб, Юра бобони олиб келиш учун Яккабоғга отландим. Аксига олиб, дўхтир жойида йўқ, қаергадир, узоқ манзилга беморни кўришга кетган экан. Уни кун бўйи эшигига отнинг калласидек қулф солинган пастқам ва кўримсиз бино олдида кутиб ўтирдим. Қош қорайгандагина аранг уйимизга етказиб келдим. Афсуски, уйимиз остонасига яқинлашганимизда от устидан тушмасимизданоқ ичкаридан қий-чув овози қулоғимга чалинди. Мен азиз укажонимдан айрилиб қолгандим...

Мана сизга ўша пайтлардаги аҳоли соғлигини сақлаш ва мустаҳкамлаш, беморларга шошилинч тез тиббий ёрдам кўрсатишнинг аянчли аҳволи ва савияси! Бу унутилмас воқеа туфайли мурғак қалбимда бир умрга чексиз афсус-надомат, аччиқ алам, изтироб, айни пайтда армон ва орзу-умидлар ҳис-туйғуси ўчмас бўлиб муҳрланди. Келажакда ҳаётимнинг йўл чироғи, маъно ва мазмунини белгилаб берди. Яккабоғдаги ўрта мактабни 1954 йилда тугатиб, 1955-61 йилларда Тошкент тиббиёт институтида ўқиб, шифокор бўлиб етишганимнинг ҳам боиси шунда. Қолаверса, 4-5 синфларда ўқиб юрган кезларимда ўша пайтларда аҳоли ўртасида кенг тарқалган безгак касалига қарши бригада таркибида дори тарқатиш, дизенфекция ишларини олиб боришда фаол қатнашиб, ўзимни шифокорликка руҳан тайёрлагандим.

Олий ўқув юртини тугатиши билан Акбаровни вилоятнинг ҳудуди бепоён туманларидан бўлган Чироқчига ишга юборишди. Ёш жарроҳ тажрибали шифокорлардан иш ўргана бориб, ўзи ҳам жарроҳлик амалиётларини ўтказа бошлади. Ундаги қобилиятни пайқаган вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси мутасаддилари Акбаровни Чироқчи туманига бош шифокор этиб тайинлашди.

Таънаю дашномлар остидаги қолоқ ташкилотга раҳбар бўлган Акром Акбаров биринчи куниёқ тумандаги барча фелдшер-акушерлик таянч нуқталарини айланиб чиқди. Сўнг кун тартибига уларни яхшилаб таъмирлаш масаласини қўйди. Пунктларга зарур тиббий асбоб-ускуналар сотиб олиб, тажрибали мутахассисларни тақсимлади.

Кунларнинг бирида академик Ш.Алимов бошчилигидаги сил касалликлари илмий текшириш институти мутахассислари Чироқчи туманида сил хасталиги билан оғриган беморларни аниқлаш ва рўйхатга олиш ҳамда даволаш ишларини йўлга қўйиш учун ташриф буюрди. Сил хасталигининг моҳияти, унинг юқумли эканлиги, даволаш йўли билан хасталикка чек қўйиш мумкин эканлигини тушунмаган одамлар бу касалликка чалинган қариндош-уруғларини шифокорлардан яширишга уринар эди. Ана шунда Акбаров туман раҳбари ҳузурига кириб, муаммонинг ниҳоятда жиддийлигини баён этди. Шу тариқа жамоа ва давлат хўжалиги раҳбарлари, бригада бошлиқлари масъулияти остида йирик туманда яшайдиган кўп сонли аҳоли тиббий кўрикдан ўтказилди.

1970 йилда Китоб тумани ҳудудида вилоят миқёсида кўп соҳали сил касалликлари шифохонаси ташкил этилди ва айнан академик Ш.Алимовнинг илтимосига кўра, даргоҳга А.Акбаров бош шифокор этиб тайинланди. У вилоятнинг ўша пайтдаги раҳбари олдига кириб, аҳволни руй-рост баён қилди:

— Сил хасталиги билан касалланган беморлар сизнинг кўмагингизга муҳтож. Биринчидан, мутахассис шифокорлар етишмайди. Иккинчидан, туққан ва туғиш ёшидаги аёлларнинг кўпчилиги шу хасталикка чалинган. Болаларга сил касаллиги юқмаслиги учун уларни онадан ажратиб олиб тарбиялаш зарур. Бунинг учун алоҳида болалар яслиси қурмасак бўлмайди. Қолаверса, сил хасталиги бир неча турга бўлинади. Суякда, ўпкада ва яна бошқа аъзоларда учрайди. Буларнинг ҳар бирини алоҳида бино ва хоналарда сақлаш, даволаш мақсадга мувофиқдир.

Ушбу учрашувдан сўнг шифохонада ишлар юришиб кетди. Лойиҳалар, қурилиш учун пуллар, ёрдамчи ташкилотларнинг охири кўринмасди. Шу шифохонанинг ўзида жарроҳлик, гинекология, урология, болалар ҳамда суяк сили бўлимлари учун алоҳида бинолар барпо этилди. Шу билан бир қаторда кечаю-кундуз ишлайдиган икки юз ўринли болалар боғчаси ҳам қурилиб, ишга туширилди. Марказдан йўлланма билан келган мутахассислар Китоб туманида муқим ишламасди. Шунинг учун Акбаров маҳаллий ёшлар ўртасида тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бориб, уларнинг қалбида шифокорлик касбига нисбатан меҳр уйғотди. Маҳаллий кадрлар тайёрланди. 1979 йилга келиб, бу шифохона махсус лаборатория, физиотерапия бўлимига эга бўлган 750 ўринли сиҳатгоҳга айланди. Бунгача, аниқроғи, 1976 йилда Акром Акбаровга янада масъулиятли вазифа юклатилди. Уни вилоят соғлиқни сақлаш бошқармасига бошлиқ этиб тайинлашди.

Туманларда янги шифохоналар, дорихоналар қурилди, уларни мутахассислар билан таъминлаш чоралари кўрилди. 1976 йилда бор-йўғи 9 минг беморга хизмат кўрсатиш имконияти бўлган бўлса, 1986 йилга келиб 15 минг 600 кишини даволаш имконига эса замонавий, тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган масканлар фаолият кўрсата бошлади. Мутахассисларнинг илғор олийгоҳ ва тиббиёт масканларида малакасини оширишга катта эътибор қаратди. Жумладан, Москва, Харков, Курган шаҳарларидаги тажрибали, жаҳон миқёсида катта ишлар қилаётган мутахассислар билан Қашқадарё тиббиёти тажрибалари уйғунлаштирилди.

Бугунимиз...

Ҳозир тиббиётдаги ислоҳотлар ҳақида соатлаб гапириш мумкин. Она ва бола саломатлиги, соғлом авлодни камол топтириш бо-

мавсуми барча учун масъулиятли давр

Тез орада оромгоҳлар болажонларнинг шўх ўйин-кулгулари, шодон қийқириқларига тўлади. Яна походларга чиқилади, яна порлоқ гулханлар ёқилади. Албатта, ҳар бир оромгоҳ раҳбари мавсум бошлангунга қадар ўқувчиларни қабул қилиш учун пухта тайёргарлик кўради. Бунда ёнғин хавфсизлигига қаратилган ишларнинг бекаму кўст бажарилиши ҳам ўта муҳимдир.

Гулханлар порлаганда...

Хўш, бунинг учун қандай ёнғин хавфсизлиги тартиб-қоидаларига риоя этиш талаб этилади?

Қабул бошлангунга қадар оромгоҳ ҳудудидаги биноларнинг ёғоч қисмлари ёниш тезлигини пасайтирувчи махсус кимёвий суюқлик билан қайта ишланган бўлиши лозим. Барча электр сим ва кабелларнинг ҳимоя қобиғи электр токига қаршилик даражаси синовидан ўтказилиши керак. Синов пайтида аниқланган электр ўтказгич ва кабелларнинг носоз қисмлари, чироқни ёқиш қурилмалари ҳамда бошқа турдаги электр манбаалар янгисига алмаштирилиши даркор.

Оромгоҳ кечалари ёқилган гулхан атрофида ташкил этиладиган ўйин-кулгулари билан қизиқ. Унинг атрофида айтилган шеъру қўшиқлар болаларнинг мурғак қалбларида бир умрга муҳрланиб қолади. Шунинг учун гулхан ёқиладиган майдон бинолардан узоқроқда ва атроф хашак, ёнувчи материаллардан холи бўлиши, ҳар томонлама хавфсизликка риоя этилиши керак.

Шунингдек, оромгоҳнинг кўзга кўринарли қисмида бирламчи ёнғин ўчириш воситалари жойланган ёнғинга қарши қалқон ўрнатилган, унинг ёнида эса сув тўлдирилган бочка ва қумли қути бўлиши лозим.

Оромгоҳда маъмурият ходимлари 15 нафардан ортиқ кишини ташкил этганда ходимлар таркибидан камида 4 кишидан иборат кўнгилли ёнғин ўчириш дружинаси фаолият кўрсатади. Бундан ташқари, ёнғин юз берганда хабардор қилиш учун оромгоҳда телефон алоқаси, албатта, бўлиши шарт. Ҳар қандай фавқулодда ҳолатда тезлик билан болалар ва маъмуриятни огоҳлантириш учун радиотармоқ бўлиши керак.

Мавсумда жалб этилган тарбиячи ва ишчи-хизматчилар ёнғин чиққанда қандай ҳаракат қилиши, бирламчи ёнғин ўчириш воситаларидан фойдаланиш усулларини мукаммал билиши лозим.

Юқорида таъкидлаб ўтилган ишларни амалга оширишда оромгоҳ раҳбарларига жойлардаги маҳаллий ёнғин назорати ходимлари ёрдам беради.

Бу тадбирлар балки кимларгадир эриш ва арзимас бўлиб туюлар. Лекин унутмаслигимиз керакки, келажагимиз ворислари — болажонларимиз тақдири бизнинг қўлимизда. Ёнғин эса хатони кечирмайди.

Улуғбек ВАФАЕВ,
Ўзбекистон Республикаси ИИВ ЁХББ тарғибот гуруҳи муҳандиси

Таътил мароқли ўтади

Соғлом авлодни тарбиялаш миллат келажагини таъминлаш демакдир. Болаларни ёзги соғломлаштириш тадбирлари бу борада муҳим аҳамиятга эга. Навоий вилоятида 12 та шаҳардан ташқари оромгоҳ фаолият кўрсатади. Шунингдек, бу йил 17 та мактаболди кундузги оромгоҳлар иш бошлаш арафасида. Уларда мавсум давомида 18330 нафар ўқувчи кўнгилли ҳордиқ чиқаради.

Оромгоҳларни мавсумга тайёрлаш олдинги йиллардагидан фарқли кўринишда ташкил этилмоқда. Эртаклар оламига хос йўлаклар, кўргазмалар, сўлим чорбоғу сокин ва шинам ҳордиқ павилонлари беғубор болалик дамларингизни ёдга солади. Айниқса, Қизилтепа туманидаги «Дўстлик», «Нимкон» ҳамда Навоийазот ОАЖга қарашли «Офтобжон» болалар соғломлаштириш оромгоҳларида дам олувчиларга барча шароит яратилмоқда.

«Қизилқумцемент» ОАЖга қарашли «Шабода» оромгоҳи хушманзара ва баҳаво гўшада жойлашган. Икки юз-уч юз йиллик азим чинорлар, ёйилиб оқадиган ариқ, бассейн-сув ҳавзалари, ўйингоҳлар болаларда ажиб таассурот уйғотади. Оромгоҳ бошлиғи Гулноз Жўрақулованинг айтишича, мавсумнинг уч босқичи давомида 900 нафар ўғил-қизнинг ҳордиқ чиқариши кўзда тутилган. Ҳар босқичда вилоят маданият ва спорт ишлари бошқармаси ҳамда «Бухоро» қўғирчоқ театри томонидан ранг-баранг томоша ва саҳна асарлари намойиш этилади. 14 та компютерга эга хона болалар ихтиёрига бериб қўйилади.

Кармана туманидаги «Ишонч» болалар соғломлаштириш оромгоҳининг ташкил этилганига ҳали унча кўп вақт бўлгани йўқ. Аммо вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси жамоасининг кенг кўламли саъй-ҳаракати туфайли маскан тобора ўзгача тароват касб этаётир. Бу ерда касаба уюшма кенгаши ва вакилликлари томонидан 1 гектардан ошиқроқ майдонда янги чорбоғ яратилди. Чорбоғ оралиғига экилган помидор, бодринг, картошка, ертут сингари полиз маҳсулотлари қулф уриб пиша бошлади.

Оромгоҳ қўйнида яшнаб турган чиройли гулзорлар қаторига куни кеча 4 минг дона «Питуния» хушманзара гул кўчатлари ўтказилди. 320 нафар дам олувчига мўлжалланган масканда имкони борича иқтидорли ёшлар, кам таъминланган оила фарзандларини қамраб олиш кўзда тутилган.

Айни пайтда шаҳар ва туманлар ҳокимликлари билан фикрлашган ҳолда режадан ташқари қўшимча равишда соғломлаштириладиган болалар сони, оромгоҳлар дислокацияси ва молиялаштириш манбалари устида фикрлашиб олинмоқда. Демак, кам таъминланган оила фарзандларидан яна бир қанчаси таътилни сўлим масканларда мароқли ўтказиш бахтига муяссар бўлади.

Мансур АЛОВУДДИНОВ,
«Ishonch» мухбири

расидаги ишлар ўзининг аниқ ва истиқболли йўлига тушиб олди. Қишлоқларда замонавий қишлоқ врачлик пунктлари ишламоқда. Улар хорижда ишлаб чиқарилган лаборатория асбоб-ускуналари билан жиҳозланган. Шуни фахр билан айтиш мумкинки, Қашқадарё вилоятида кадрлар масаласида катта мактаб яратилган. Травматология-ортопедия соҳасида профессор Тоштемир Ўнгбоев, жарроҳлик бўйича Иноят Маҳкамов, Абдурасул Раҳимберганов, Ботир Тўрақулов, кардиология соҳасида Қаҳрамон Абсаломов, ички касалликлар бўйича Расул Арслонов шогирдлари устозлар ишини муносиб тарзда давом эттириб келмоқда. Сил, онкологик, эндокринологик ва юқумли касалликлар, ОИТС, болалар ва ҳомиладорлик даврида бемор бўлган аёлларни даволаш давлат томонидан амалга ошириляпти. Тиббиёт бирлашмаларимиз салоҳияти ошиб бормоқда. Пойтахтимизда тез шошилинч ёрдам илмий-текшириш институти ташкил қилинди, вилоят ва туманларда бўлимлари фаолият юритяпти. Соғлиқни сақлаш вазирлиги тажрибали мутахассисларини узоқ-узоқ қишлоқларга жўнатиб, жўнатганда ҳам бир-икки кунга эмас, ҳафта-ўн кун давомида аҳолини текширувдан ўтказяпти. Бу жараёнларнинг бутун республика бўйича қамраб олинаётгани эътиборга молик.

— Давлатимиз томонидан 2011 йилда таълим ва тиббиёт соҳасига катта маблағ ажратилди. Бундан ташқари, вилоятимизда ҳомий ташкилотлар ёрдамида йигирмага яқин тез тиббий ёрдам машиналари олиб берилди, — қувониб гапиради шифокор. — Саховатпеша инсонлар ва ташкилотлар томонидан Меҳрибонлик ва Гўдаклар уйлари реконструкция қилиниб, янгича чирой очди. Бу ҳам аҳолида фаровонликнинг бир кўринишидир.

«Қашқадарё соҳили»

Истиқлол йилларида А.Акбаров 2-сонли вилоят шифохонасида ишлади. 1994 йилда унинг саъй-ҳаракати натижасида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси ҳамда вилоят ҳокимлигининг қўшма қарори қабул қилиниб, 2-шифохона «Қашқадарё соҳили» санаторийсига айлантирилди. Тиббий хизмат халқаро талабларга жавоб берадиган ҳолга келтирилди. Қисқа вақт ичида ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари бошланиб, 50 минг тупдан зиёд манзарали ва мевали дарахт кўчатлари экилди. 1999 йилда 200 ўринга мўлжалланган ошхона, 150 ўринли маънавият-маърифат хонаси ишга туширилди. 2001 йилда меъморий жиҳатдан республикада ягона бўлган икки қаватли «Даволаш ва ташхис маркази» қурилиб, энг замонавий жиҳозлар ва тиббий асбоб-ускуналар билан таъминланди. 2006 йилда уч қаватли ётоқ биноси тўлиқ реконструкция қилиниб, барча жиҳозлар янгиланди ва 74 ўринли шинам хоналар ташкил этилди. 2003-2006 йиллар мобайнида Ўзгидрогеология давлат қўмитаси томонидан бурғулаш ишлари олиб борилиб, 1430 метр чуқурликдан, таркиби микроэлементларга бой родон, йод, бромли «Нафтуся» типидаги маъданли сув қазиб чиқарилди ва ҳозирги кунгача ундан барча даволаш муассасаларида кенг фойдаланилмоқда. Айни пайтда санаторий бош шифокори Икромжон Раҳимов шундай ҳикоя қилади:

— Бугунги кунда санаторийнинг республикада ўз ўрни ва мавқеи бор. Курортлар бошқармасининг «Йилнинг энг яхши санаторийси» танловида 1999 йил иккинчи, 2000 йилда биринчи ва 2001 йилда яна иккинчи ўриннинг эгалланишида устознинг хизматлари катта. Ходимлар малакасини ошириш бўйича пойтахтдаги қатор санаторийларда иш ўрганиб келинди. Айни пайтда ходимлар сони 90 нафарга яқинлашиб қолди. Санаторийда умумий даволаш турлари қирқдан ошиб кетди. Вилоят аҳолиси ва меҳнаткашлари, шунингдек, қўшни Самарқанд, Бухоро, Сурхондарё, Хоразм, ҳатто пойтахтдан ҳам дам олувчилар бу ерда ўз саломатликларини тиклашади.

Устозимиз Акром ака ҳақида узоқ гапириш мумкин. Тадбиркор, узоқни кўра биладиган, ҳожатбарор, талабчан ва меҳрибон инсон. У ҳудуддаги гужум дарахтларини олдириб, ўрнига мевали ва манзарали дарахт кўчатларини ўтказди. Сув йўқ эди, қудуқ қаздириб, муаммони ечди. Ниҳоллар ҳосилга кирган бўлиб, уни асосан дам олувчилар истеъмол қилишади, мазали шарбатлар тайёрланади. Санаторийимизда Ўзбекистон Мустақиллигининг 20 йиллигига бағишлаб 1500 дона мевали ва минг туп манзарали кўчат экилди. Республика касаба уюшмалари Федерацияси [illegible] Яъни, 16 та «люкс» хона барпо этилмоқда.

азиз инсон

Акром ака шогирдларига ғамхўр. Турмуш ўртоғи Ойдинхон Нурматова билан эл-юрт саломатлиги йўлида, фарзандлар тарбиясида ҳамфикр. У вилоят соғлиқни сақлаш тизимида катта ўзгаришлар қилди, деб бемалол айта олиш мумкин. Масалан, пахта далаларида кўчма тиббиёт масканлари ташкил этиб, ҳашарчиларга хизмат кўрсатишни йўлга қўйди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Депутат

Мақоламиз бошида таъкидлаб ўтганимиздек, Акром Акбаров Қашқадарё халқ депутатлари вилоят кенгаши доимий комиссияси раиси ва депутати сифатида ҳам самарали ишларни амалга оширмоқда.

Акбаров билан суҳбатимиз асносида фуқаро Бобур Раҳимов қўнғироқ қилиб, онаси беморлигини айтиб, кўмак сўради. Депутат Қарши шаҳар кўп тармоқли шифохонаси бош шифокори билан боғланди ва масала ечимини топди: бемор даволаниш учун ётқизилди. Қарши туманидаги 7-ўрта мактаб ўқитувчиси таълим масканининг бузиб ташланганини, дарсларни ўтишга бино йўқлигини айтиб, ёрдам сўради. Акбаров мурожаат юзасидан вилоят халқ таълими бошқармаси бошлиғи Тўра Саидовни ҳузурига чорлаб, унга ушбу масалада амалий кўмак беришни тавсия қилди. Шунингдек, ўсмир Ҳусниддин Пўлатовнинг (ота-онаси йўқ) хўжалик ҳисобидаги шифохонада бепул даволаниши ҳал этилди. Депутат қабулида яна уч-тўрт киши навбат кутиб турарди.

Дарвоқе, Акром Акбаровнинг меҳрибон ота, нуроний бобо сифатида ҳам толеи кулган. Икки ўғли ва тўрт нафар қизи, кўплаб набиралари бор. Бир қизи отаси каби шифокор. Нигора Акбарова республика шошилинч илмий текшириш марказида фаолият юритяпти.

Қаҳрамонимиз бу йил 77 ёшга кирса-да, ёшлардек шижоатли, кўркам ва тетик. Бунинг сабабини у соғлом турмуш тарзига амал қилишда, ғам-ғуссага кўмилиб ўтирмасдан, тинимсиз ҳаракатланишда деб билади. Биз фидойи тиббиёт фахрийсининг эл саломатлиги йўлидаги жонбозлигидан баъзи лавҳаларни тилга олдик, холос. Хулоса шуки, инсоннинг топширилган ишни виждонан бажаришга ўзини бахшида этиши уни бахтиёр этади, янги-янги марралар сари илҳомлантиради. Эл аро эъзозлайди.

Акмал АБДИЕВ,
«Ishonch» мухбири

Огоҳлик

Инсон ҳамиша яхши яшашга, ширин ҳаёт кечиришга интилади. Лекин орзу-умидлар фақат кўнгил иши билангина рўёбга чиқавермайди. Айниқса, енгил-елпи умр кечиришга мойил, «олма пиш, оғзимга туш» дея эртаю кеч хом хаёлда юрадиган инсонлар ушбу ҳақиқатни билиб қўйса ёмон бўлмасди. Ахир кимларнингдир қуруқ ваъдасига учиб, кейин афсус ва надомат чекиб юрганлар оз дейсизми?

Алдовларга ишонманг

«Одам савдоси» дея таърифланадиган иллат жуда кўплаб мамлакатлар, шу жумладан, Ўзбекистонга ҳам ташвиш солаётгани сир эмас. Шукрки, юртимизда инсон шаъни, унинг қадр-қиммати қонун билан ҳимояланган. Фуқароларнинг тақдири, эртанги куни давлатимизнинг доимий эътиборида. Эслатиб ўтамиз, Ўзбекистон Республикаси фуқаролари амалдаги қонунчилигимизга мувофиқ, ҳукуматлараро, идоралараро шартномалар ва битимлар, шунингдек, хусусий шартномаларга биноан Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги ҳузуридаги Ташқи меҳнат миграцияси масалалари агентлиги ҳамда Фуқароларни чет элларда ишга жойлаштириш бўйича минтақавий хўжалик ҳисобидаги бюролар кўмагида ишлаш учун хорижий мамлакатларга чиқиш ҳуқуқига эгадирлар. Бу борадаги тўлиқ маълумотни Интернетдаги www.miuration.uz веб-сайти ёки (+99871) 214-52-03 телефони орқали олиш мумкин.

Ноқонуний йўл билан чет элга чиққанлар ўша давлатнинг тили, ҳаёт тарзига мос қоидаларини билмаслик ва бошқа салбий омиллар билан боғлиқ муаммоларга дуч келишаётгани кўп бор таъкидланди, афсуски яна буни қайтаришга мажбурмиз. Хусусан, айрим МДҲ давлатларига ҳамда узоқ хориж мамлакатларига (Таиланд, БАА, Исроил) бораётган аёллар бундан кўпроқ азият чекаётирлар. Улар орасида хусусий фаолият билан шуғулланувчи шахслар, сайёҳлик фирмалари, никоҳ агентликлари томонидан ёлланган, юқори маош тўланадиган официантлик, раққосалик, энага ва шу каби ишлар билан таъминланиш баҳонасида ёлғон ваъдаларга алданганлар кўпчиликни ташкил этади. Уларни алдов йўли билан олиб чиқиб кетган шахслар эса паспорт ва бошқа ҳужжатларини олиб қўйиб, ортга қайтишга йўл бермайди. Хўш, кейин-чи? Бу каби фактлар битта-иккита эмас.

Ноқонуний трафик — одам савдоси жаҳоннинг кўплаб мамлакатлари учун муаммо бўлганлиги боис, ўз-ўзидан тушунарлики, уни битта давлатнинг кучи билан ҳал қилиб бўлмайди. Ўзбекистон бу соҳадаги ҳаракатларни мувофиқлаштириш мақсадида одам савдосининг олдини олиш ва бартараф этиш тўғрисидаги асосий халқаро меъёрий ҳужжатларга қўшилган.

2008 йилда фуқаролардан одам савдоси, одамларни алдов йўллари билан чет элларга олиб чиқиб кетиш ҳақидаги маълумотларни олиш мақсадида Ташқи меҳнат миграцияси масалалари агентлиги томонидан «Ишонч телефонлари» (+99871) 214-30-76, 214-54-36) ташкил этилди. Улар орқали олинган маълумотлар таҳлил қилинмоқда. Сўнг бу маълумотлар ноқонуний фаолият билан шуғулланаётган айрим юридик ва жисмоний шахсларга нисбатан қонуний чоралар кўриш учун тегишли ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларига берилади. Айрим ҳолатлар бўйича ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари томонидан жиноят ишлари қўзғатилган...

2011 йилда «Ишонч телефонлари» орқали олинган мурожаатлардан *(мурожаат этган фуқароларнинг хавфсизлигини таъминлаш ва уларни муҳофаза қилиш мақсадида матнда улар ҳақидаги маълумотлар ўзгартирилган ҳолда берилган)* айримларини келтирамиз.

Фуқаро А. Камилова Агентликка дастлаб «Ишонч телефони» орқали, кейинчалик эса ёзма равишда ариза билан ўғлини қидириб топиш ва уйга қайтаришда ёрдам беришларини сўраб мурожаат қилди. Унинг 1988 йилда туғилган фарзанди Навоий вилоятига меҳмонга борган ва у ерда Р. Хидиров билан танишган. Хидиров уни алдаб Россияга ишлаш учун юборган. Кейинроқ онаси ўғли Россиянинг Самара вилоятида эканлигини билган. Камилова ўғли руҳий хасталик билан оғригани ҳақида ҳам маълум қилди. Муайян вақт ўтгач, ўғли уйга телефон қилиб, онасига иш берувчи унинг паспортини олиб қўйганлиги ва бепул ишлашга мажбур қилаётганлигини айтган. Ўз юртдошлари билан бирга қочиб кетиш борасидаги ҳаракати бесамар кетган. Хуноб бўлган она телефон орқали Р.Хидировни топиб, ўғлини уйга қайтаришини талаб қилган, акс ҳолда Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасига мурожаат қилишга мажбур бўлиши ҳақида огоҳлантирган. Кейинчалик ўғлининг хавфсизлигини ўйлаб, бу фикридан қайтган. Аризачининг сўзларига қараганда, ҳозирги кунда Р. Хидиров озодликдан маҳрум этиш муассасасида жазони ўтамоқда.

Ташқи меҳнат миграцияси масалалари агентлиги Россия Федерацияси Федерал миграция хизматини хабардор қилган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги ёрдами билан А. Камилованинг ўғли Самара вилоятида яшаб турганлигини аниқлаш ҳамда уни ўз Ватанига қайтаришда кўмаклашди.

Бошқа бир мисол. М.Ҳусанова қизини уйга қайтаришда ёрдам беришни сўраб Агентликка мурожаат қилди. Маълум бўлишича, «Ташсельмаш» заводи яқинида жойлашган фирма раҳбари «Жаноб Пак» деб аталмиш шахс Корея Республикаси фуқаросига турмушга чиқиш истагида бўлган ўзбекистонлик қизлар ва аёлларни ушбу давлатга жўнатиш билан шуғулланган. Жаноб Пак ўз имкониятларидан фойдаланиб, аризачининг 1992 йилда туғилган қизини Корея Республикасига юборган. Бу қиз ушбу давлатнинг фуқароси билан турмуш қурган. Бир мунча вақт ўтгандан сўнг М.Ҳусанованинг қизи турмуш ўртоғи уни асира (тутқун) сифатида уйга қамаб кетиши, мунтазам равишда калтаклаши, овқат бермаслиги сабабли анча вақтдан бери оч юрганлигидан арз қилган. Шу билан бирга, аризачи қизининг ҳомиладор эканлиги ҳақида ҳам айтиб ўтган. Бундан ташқари, М. Ҳусанова қизидан олдин ҳам улар яшайдиган уйда яшовчи ёш қизлар юқорида зикр этилган фирма орқали Кореяга юборилганлиги, у ерда асира сифатида ушлаб турилганлиги ҳамда ўз ватанларига қайтиш имконияти йўқлиги ҳақида маълум қилган. Олинган аризага биноан Ташқи меҳнат миграцияси масалалари агентлиги М.Ҳусанованинг қизи яшаб турган жойни аниқлаш ва қутқариш мақсадида Ўзбекистон Республикаси ТИВ, Бош прокуратураси ва ИИВ га тегишли маълумотларни юборди.

Мустақиллик йилларида мамлакатимиз қонунчилик тизимида нафақат инсоннинг ҳуқуқ ва эркинликларини жиноий тажовузлардан ҳимоя қилишнинг конституциявий-ҳуқуқий кафолатлари яратилди, балки уларни таъминлашнинг амалий-ташкилий механизмлари ҳам шакллантирилди. Ўзбекистон Республикасида одам савдосига қарши кураш шахсни, жамиятни, давлатни ҳимоя қилиш, одам савдосига оид фаолиятни аниқлаш ва бартараф этиш, унинг оқибатларини камайтириш ҳамда жабрдийдаларга ёрдам бериш мақсадида амалга оширилмоқда. Ушбу мақсадларга одам савдоси, уни амалга оширишга сабаб бўлаётган шароит ва ҳолатларни аниқлаш, уларни бартараф қилиш бўйича тегишли чоралар кўриш, аҳоли ва айрим шахсларнинг бу каби жиноятнинг қурбонига айланиш хавфини камайтириш, унинг жабрдийдаларга айланган шахсларни ҳуқуқий ва ижтимоий реабилитация қилиш каби вазифаларни бажариш орқали эришилади.

Ташқи меҳнат миграцияси масалалари агентлиги Ўзбекистон Республикаси фуқароларига мурожаат қилар экан, уларни қулликка тушиб қолиш хавфи ҳақида огоҳлантиради ва чет элларда ишлаш бахтсизликка айланмаслиги учун қонунга риоя этишларини сўрайди.

Ташқи меҳнат миграцияси масалалари агентлиги ахборот хизмати

Омон бўлинг,
МУҲТАРАМ ГАЗЕТХОН

Ishonch

2011-yil 21-may № 63 (2944)

Дўппи тикдим ипаклари тиллодан

Муҳаммад КАРИМ олган сурат

Фестивал

Кино санъати кунлари

Ўзбекистон маданият ва спорт ишлари, Олий ва ўрта махсус таълим вазирликлари, Ёзувчилар уюшмаси, «Ўзбеккино» миллий агентлиги, «Ўзбекнаво» эстрада бирлашмаси, «Ўзбекистон темир йўллари» ДАК ва бошқа қатор ташкилотлар ҳамкорлигида истиқлолимизнинг 20 йиллигига бағишланган «Ўзбек миллий кино санъати кунлари» фестивали бўлиб ўтмоқда.

Миллий кино байрами муносабати билан Самарқанд Давлат университети, Педагогика коллежи, муҳташам концерт залларида учрашувлар, шунингдек, Каттақўрғон, Нарпай, Ургут, Пайариқ туманларидаги таълим муассасалари, маданият масканларида кино ижодкорлари ва ёшлар ўртасида мулоқотлар ташкил этилди.

Нурилла ШАМСИЕВ,
«Ishonch» мухбири

Муайтай

АВСТРАЛИЯДАН тўртта олтин билан

Хабарингиз бор, жорий йилнинг 20-27 сентябр кунлари пойтахтимиз Тошкент шаҳри муайтай бўйича жаҳон чемпионатига мезбонлик қилади. Ўзбекистон ҳаваскорлар ва профессионал муайтай ассоциацияси ана шу нуфузли мусобақага жиддий тайёргарлик кўрмоқда. Ўз навбатида тайбоксчиларимиз ҳам юртимизда бўлажак дунё биринчилигида юксак натижаларга эришишни кўзлашмоқда.

Ўтаётган ҳафтада Австралиянинг Дарвин шаҳрида бўлиб ўтган Арафур ўйинларида вакилларимиз буни яна бир карра исботлашди. Европа, Африка ва Осиё қитъаларидан энг кучли спортчиларни ўзида жамлаган мазкур мусобақада тўрт нафар вакил билан қатнашган терма жамоамиз тўртта олтин медални қўлга киритди. 51 кг. вазн тоифасида андижонлик Шерзодбек Сотқинов, 63,5 кг. вазн тоифасида самарқандлик Фирдавс Холмуродов, 75 кг. вазн тоифасида самарқандлик Артур Қодирқулов, 91 кг. вазн тоифасида бухоролик Жобир Тошпўлатов шоҳсупанинг энг юқори поғонасидан жой олишди.

Шунингдек, финалда мезбонлар вакилини муддатидан олдин накаутга учратиб, ғолиб бўлган Артур Қодирқулов «Мусобақанинг энг яхши тайбоксчиси», деб топилди. Терма жамоамиз эса «Арафур ўйинларининг энг яхши жамоаси» деган эътирофга сазовор бўлди.

Нарзулла МАХАМОВ,
«Ishonch» мухбири

Бокс

Умидли боксчилар

синовдан муваффақиятли ўтишди

Домла Турдали Назаровни яйпанликлар жуда яхши билишарди. У жуда кўплаб йигит-қизларга тарбия берган, илм сирларини уқтирган. Бегали Раҳмоналиев, Шарофиддин Исомиддинов ва юрт тараққиёти йўлида жонбозлик кўрсатган табаррук инсонлар хотирасига бағишлаб Ўзбекистон туманидаги 2-болалар ва ўсмирлар спорт мактабида бокс бўйича турнир ўтказилди.

Турнирда Фарғона, Андижон ва Наманган вилоятларидан 410 нафар ёш, умидли боксчилар иштирок этишди. Кези келганда, Ўзбекистон тумани спортчилари нафақат мамлакатда, балки чет элларда ҳам танилиб қолганликларини таъкидлаш жоиз. Шахмат бўйича халқаро мусобақалар ғолиби Нафисахон Мўминова, яқинда Тошкентда бўлиб ўтган Қосимжонов-Ананд учрашувидан сўнг ташкиллаштирилган сеансда Анандни мот этган шахматчи қизимиз — Нафисанинг синглиси Хулкар, белбоғли кураш мусобақаларида жаҳон чемпиони бўлган Соҳобат Шералиева, Гуанчжоуда кумуш медални қўлга киритган боксчи Ўктам Раҳмонов...

Ҳозирги пайтда туман болалар ва ўсмирлар спорт мактабида бокс тўгараги ишлаб турибди. Унга юртимиз ёшлар терма жамоаси аъзоси, иқтидорли боксчи Шоҳжахон Исомиддинов раҳбарлик қилади. Тўгарак машғулотларида 60 нафарга яқин боксчилар қатнашмоқда. Умуман, туманда 40 мингга яқин ёшлар спортнинг турли соҳалари бўйича шуғулланишяпти. Тумандаги 404 та спорт иншоотида 698 та спорт тўгараклари фаолият кўрсатяпти. Биргина бадиий гимнастика бўйича бу ерда 360 нафардан ортиқ спортчи қиз шуғулланаётганлиги диққатга сазовор. Ёш бадиий гимнастика устаси Мардона Тўрақулова республика ва халқаро миқёсдаги мусобақаларда фахрли ўринларни эгаллаб келаётир.

Хотира турнирида вазн тоифалари бўйича андижонлик М.Қосимов, қўқонлик Р.Рисқиев, қувалик З.Маҳмудов ва бошқалар шоҳсупага кўтарилди. Улар орасида Ўзбекистон туманилик беш нафар ёш боксчи ҳам бор.

Алишер ИБОДИНОВ,
«Ishonch» мухбири

Ҳунармандчилик

Миллий маданиятни ривожлантиришда халқ бадиий ҳунармандчилиги ва амалий санъатининг аҳамияти жуда катта. Халқ бадиий ҳунармандчилигининг ўзига хос турларини қайта тиклаш ҳамда уларни замонавий усулда ишлаб чиқариш учун давлатимиз томонидан катта имкониятлар яратилганлиги ҳам бежиз эмас.

Имтиёз ва имконият

Шу маънода Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1997 йил 31 мартдаги «Халқ бадиий ҳунармандчилиги ва амалий санъатини янада ривожлантиришни давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармонида қатор имтиёзлар белгилаб берилганлиги айни муддао бўлди. Бундай имтиёзлар халқ усталарининг кучига-куч, ғайратига ғайрат қўшди. Халқ ҳунармандчилиги ва амалий санъати анъаналарини ривожлантириш, моҳир усталарни тайёрлаш бўйича махсус мактаблар ташкил этиш билан боғлиқ вазифалар, шунингдек, уй шароитида буюмлар ишлаб чиқаришга рухсат бериб қўйилгани ва якка тартибда фаолият кўрсатувчи тадбиркорлар ўз маҳсулотларининг нархини истеъмол бозоридаги талаб ва таклифлардан келиб чиққан ҳолда мустақил белгилаши кўрсатиб ўтилганлиги нур устига нур бўлди.

Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2010 йил 30 мартдаги «Халқ бадиий ҳунармандчилиги ва амалий санъатини ривожлантиришни янада қўллаб-қувватлаш тўғрисида»ги фармонига биноан уй шароитида якка тартибда меҳнат фаолияти билан банд ҳунармандлар томонидан қатъий белгиланган солиқни тўлаш юзасидан солиқ имтиёзининг амал қилиш муддати «Ҳунарманд» уюшмаси аъзолари — якка тартибдаги тадбиркорлар учун 2012 йилнинг 1 апрелигача узайтирилди.

Ушбу фармондан руҳланган вилоятимизда фаолият олиб бораётган кўпгина иқтидорли ҳунарманд уста ва шогирдлар «Ҳунарманд» уюшмасига аъзо бўлишди. Уюшма ва унинг ҳудудий бўлинмаларига аъзо бўлганлар 283 тани ташкил қилади. Жорий йилнинг биринчи чорагида уюшмага аъзо якка тартибдаги тадбиркорлар 42225,0 минг сўм миқдорида солиқ имтиёзларига эга бўлишди. Хусусан, Гурлан туманида 96 та якка тартибдаги тадбиркор туман ДСИдан рўйхатдан ўтиб, 14323,7 минг сўмлик имтиёздан фойдаланди. Шунингдек, Ҳазорасп туманида 20 та якка тартибдаги тадбиркор ҳам фаолиятини имтиёзлар билан амалга оширмоқда ва уларнинг ихтиёрида 2984,1 минг сўм қолди.

Давлатимиз томонидан берилаётган бу каби енгилликлар ҳунармандлар сонининг кўпайишига ва бандликка кўмаклашишга катта туртки беради. Қолаверса, қўл меҳнатидан яратилган маҳсулотлар бутун дунёда эъзозланади ва қадрланади. «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган» белгиси остидаги миллий маҳсулотларимиз сифат жиҳатдан ўз ўрнига эга эканлиги эса исбот талаб қилмайдиган ҳақиқатдир.

Қудрат ИГАМБЕРГАНОВ,
Хоразм вилоят Давлат солиқ бошқармаси бўлим бошлиғи

Учрашув

Ўзбекистон хорижий мамлакатлар билан дўстлик ва маданий-маърифий алоқалар жамиятлари Кенгашида халқ дипломатияси йўналиши асосида ўзбек халқи тарихи, миллий қадриятлари ва санъатини хорижий мамлакатларга кенг тарғиб этиш, халқлар ва миллатлар ўртасида дўстлик алоқаларини ривожлантиришга ҳисса қўшган фахрийлар билан дўстлик жамиятлари ижрочи директорлари ўртасида учрашув бўлиб ўтди.

Дийдор

Учрашувни Дўстлик жамиятлари Кенгаши раиси академик Саидаҳрор Ғуломов табрик сўзи билан очар экан, жумладан шундай деди:

— Икки авлод вакиллари билан учрашувни ташкил қилишдан мақсад Дўстлик жамиятлари Кенгашига тамал тошини қўйган устозлар, халқ дипломатияси йўлида фаолият кўрсатган инсонлар руҳи олдида таъзим этиб, ёдга олишдир. Бугунги ютуқларимизга эришишда, албатта, сиз устозларнинг тажриба ва ўгитларингиз асос бўлиб хизмат қилди.

Тадбирда иштирок этган фахрийлар: М.Мирқосимов, Ш.Маҳмудова, Х.Ғуломов, А.Турсунов, Н.Муродов, О.Аббасова, М.Юнусхўжаева, П.Расулзода ва бошқалар ёш мутахассисларга, Дўстлик жамияти аъзоларига халқ дипломатияси йўлида юртимиз довруғини хорижий давлатларга тарғиб этишдаги фаолиятни янада самарали бўлиши учун яна нималарга эътибор қаратиш юзасидан ўз маслаҳатларини беришди.

— Қирқ йилдан буён Дўстлик жамиятлари Кенгашида фаолият юритаман, — деди шарқшунос олима Муборак Юнусхўжаева. — Ушбу ташкилот бугунга қадар турли номлар билан аталиб келинсада, мақсади бир. Яъни, меҳнаткаш ва меҳмондўст ўзбек халқининг миллий қадриятларини дунёга танитишдан иборат.

Учрашув қатнашчиларда катта таассурот қолдирди. Тошкент Давлат Консерваторияси талабалари томонидан ижро этилган куй-қўшиқлар кечага файз киритди.

Муқима АБДУЛЛАЕВА,
Дўстлик жамиятлари Кенгаши масъул котиби

Мозийдан садо

МАНТИҚ ИЛМИ ДАРҒАЛАРИ

ёхуд темурийлар даврида фалсафа

Илм-фан, маданият ҳамда адабиётни нозиктаъб тушунган, бу соҳаларда катта ютуқларга эришган алломалар темурийлар давридагидек кўп бўлмаган бўлса керак. Ўз-ўзидан маълумки, ўша даврда табиий-илмий фанлар, айниқса, фалакиёт, фалсафа ва ахлоқшуносликка катта эътибор берилган.

Мантиқ илми вакилларидан Саъдиддин Тафтазоний 1322-1392 йилларда яшаб ижод қилган. У ёшлигидан илоҳиёт фанлари, араб тили, нутқ санъати ва мантиқ билан шуғулланади. Туркистон, Ҳирот, Жом, Ғиждувон мадрасаларида талабаларга дарс берган Тафтазонийнинг шуҳрати, илмий қарашлари Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларига кенг тарқалган. Амир Темурнинг таклифи билан аллома Самарқандга келиб, шу ерда умрининг охиригача яшади. Тафтазоний 40 дан ортиқ рисолаларнинг муаллифи бўлиб, «Таҳзиб ул-мантиқ вал-калом» (Мантиқ ва каломга сайқал бериш), «Мухтасар ул-маоний» (Риторикага оид қисқача маънолар) каби асарлар ёзиш билан бир қаторда жуда кўп фалсафий асарларга шарҳ битган.

Яна бир аллома — Мир Маййид Шариф Журжоний ҳам 50 дан ортиқ рисола муаллифи бўлиб, уларнинг аксарияти мантиқ, фалсафа ва табиатшуносликнинг муҳим муаммоларига бағишланган. Олимнинг «Ат-таърифот» (Таърифлар), «Одоб ул-мунозара» (Мунозара олиб бориш қоидалари), «Сугоро» (Кичик далил бўла оладиган ҳукм), «Кубро» (Катта далил бўла оладиган ҳукм) ва бошқа асарлари мавжуд. Булардан ташқари, Журжоний салафлари, хусусан, ибн Сино, Чаминий ва Насриддин Тусийларнинг асарларига шарҳ ёзган. Журжоний мантиқ илмини фалсафадан ажратмай, айни бир вақтда унинг ҳуқуқ ва тил билан чамбарчас боғлиқ эканини исботлаб беради. Шунинг учун ҳам XIV-XV асрлардан бошлаб ислом мадрасаларида мантиқ ўқитиш ҳуқуқ ва тилшунослик фанлари билан боғлиқ ҳолда олиб борилди. Умуман олганда, Тафтазоний ва Журжонийнинг фалсафий ва мантиқий қарашлари илм-фан ривожига катта ҳисса бўлиб қўшилди ва кейинги даврлар мутафаккирлари дунёқарашига самарали таъсир кўрсатди.

Абдураҳмон Жомий фалсафий қарашлари бевосита инсонпарварлик ғоялари билан чамбарчас боғланиб кетади. Мутафаккир асарларида адолат, муҳаббат, эзгулик ғоялари тасвирланади. Жомий нақшбандия таълимотига эътиқод қилиб, унинг назарий жиҳатларини ривожлантиради. Жаҳон маданияти равнақига улкан ҳисса қўшган сиймолардан бири Алишер Навоийнинг ижоди, айниқса, фалсафий фикрларга бой бўлиб, унда жамият ва инсон муносабати, инсоннинг бахт-саодати, комил инсон ва фозил жамоа, таълим-тарбия ҳақидаги фикр-ўйлари ифодаланган. Шоир ижтимоий-фалсафий қарашларининг муҳим хусусияти шуки, унда фалсафий фикрлар мажозий тарзда, бадиий ўхшатиш ва рамзий иборалар ёрдамида, зохирий ва ботиний қатламларда баён қилинади.

Эътиборли жиҳати шундаки, бу алломаларнинг ижтимоий фалсафий ва ахлоқий ғоялари ҳозир ҳам тарбиявий қимматини йўқотмай келмоқда. Зеро, улар мустақил давлатимизнинг маънавий пойдеворини янада мустаҳкамлаш, маданий-маърифий, тарбиявий ишлар самарадорлигини оширишда муҳим омил бўлиб хизмат қилаётир.

Нилуфар МАМАДИЕВА,
Тошкент давлат техника университети катта ўқитувчиси.
Бунёд АШУРАЛИЕВ,
Геология ва кончилик иши факултети талабаси

Insonga naf keltirish - oliy baxt

Muassis:
O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi

Bosh muharrir:
Abduxoliq Abdurazzoqov

Tahrir hay'ati:
Normamat ALLAYOROV, Nosirxon AKBAROV, Muhammad Ali AHMEDOV, Oksana BELAUSOVA, Dovud MADIYEV (Bosh muharrir o'rinbosari), Baxtiyor MAHMADALIYEV, Sog'indiq NIYETULLAYEV, Eson RAJABOV, To'lqin TESHABOYEV, Jahongir SHAROFBOYEV (Mas'ul kotib), Anvar YUNUSOV

Bo'limlar:
Kasaba uyushmalari hayoti 256-87-63
Huquq va xalqaro hayot 256-03-90
Ijtimoiy-iqtisodiy siyosat 256-87-74
Milliy-ma'naviy qadriyatlar va sport 256-82-79
Xatlar va muxbirlar bilan ishlash 256-85-43
Reklama va e'lonlar 256-87-73

Viloyatdagi muxbirlar:
Andijon + 99897 465 05 68;
Buxoro + 99893 653 50 81;
Jizzax + 99872 360 00 10;
Navoiy + 99893 725 46 40;
Namangan + 99897 491 79 27;
Samarqand + 99866 933 25 04;
Surxondaryo + 99897 458 05 07;
Farg'ona + 99890 232 93 19;
Qoraqalpog'iston Respublikasi va Xorazm + 99862 562 56 75;
Qashqadaryo + 99897 414 30 78

Manzilimiz:
100165, Toshkent shahri, «Buxoro» ko'chasi, 24-uy
E-mail: ishonch 2011@gmail.com

Nashr ko'rsatkichi:
133

Navbatchi muharrir:
A.Toshev

Navbatchi:
A. Arslonov

Musahhih:
N. Maxamov

Gazeta «Ishonch»ning kompyuter markazida terildi va sahifalandi.
Sahifalovchi: H. Abdujalilov

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi. Korxona manzili: «Buyuk Turon» ko'chasi, 41-uy.

Gazeta haftaning seshanba, payshanba va shanba kunlari chiqadi. Sotuvda erkin narxda.

«Ishonch»dan olingan ma'lumotlarda manba sifatida gazeta nomi ko'rsatilishi shart. Mualliflar fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.

(h) - Tijorat materiallari

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0116-raqam bilan ro'yxatga olingan.

Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi 2 bosma taboq.

ISSN 2010-5002

Босишга топшириш вақти - 21.00
Топширилди - 23.30
ЎзА якуни - 22.20

Буюртма Г — 551

20225 nusxada bosildi

1 345